

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК

ВИКЛИКИ ДЛЯ ОСВІТИ ТА ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Алєєва Я.А. аспірант (happyletterseveryday@gmail.com)

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Якість освіти включає в себе оцінку ресурсів, оцінку процесу та оцінку результату освіти у вигляді компетентності випускників. За базову проблему освіти зазвичай беруть відповідність ринкового запиту та знань, умінь і компетенцій, які надаються освітніми закладами.

Одним з важливих чинників при оцінці освіти є те, що різні її форми прогнозовано дають різну якість. Існують такі форми освіти: денна, очно-заочна, заочна, екстернат, дистанційна, перша та друга освіта, додаткова, перепідготовка та підвищення кваліфікації. Проте, маємо констатувати, що нині маємо справу з абсолютно новою формою освіти – онлайн-освіта. Оцінка її якості залишається питанням відкритим.

Це явище бере початок ще з 2020 року зі стартом епідемії COVID-19. Проте, з початком повномасштабного вторгнення російської Федерації в Україну це питання ускладнилося ще кількома чинниками. А саме: фізична неможливість деяких учнів і педагогів брати участь в навчанні через окупацію певних територій, через відсутність засобів зв'язку та через вимушену евакуацію. Серйозним викликом для учнів та батьків стала необхідність одночасно навчатися в школі українській (дистанційно) та в школі тієї держави, де наші громадяни отримали прихисток.

Слід зазначити, що ці складні обставини, однак, дали змогу відчутти різницю підходів до навчання в різних країнах світу і поставили питання рівня підготовки наших школярів в частині знання іноземних мов, як складової органічної євроінтеграції України. В межах Євросоюзу, де більшість наших співвітчизників знайшли прихисток, переважна більшість дорослого населення володіє англійською мовою, як мовою міжнародного спілкування, в той час, як в Україні на рівні шкільної освіти у учнів не формують достатнього рівня відповідних компетентностей. Крім того, відмічено і той факт, що іноземна освіта більше орієнтована на розвиток soft-skills, ніж освіта українська, орієнтована на засвоєння навчального матеріалу.

Безумовним викликом для України нині є те, що затяжний характер війни зменшує вірогідність того, що переважна більшість школярів повернеться в Україну після закінчення військових дій, оскільки зараз вони проходять процес адаптації в державах більш потужного економічного розвитку.

Питання освіти в частині оцінки якості її ресурсів, якими є в тому числі педагогічний склад, постало зовсім по-іншому, коли країна стикнулася з такою явищем, як колаборація з ворогом на окупованих територіях. Не секрет, що саме серед представників місцевої освіти зосередився значний відсоток таких людей. Це є свідченням системної проблеми підготовки та управління педагогічними кадрами в Україні. В той самий час, як певна частина педагогів, витримуючи тиск і небезпеку з боку окупантів, продовжували проводити онлайн-заняття зі школярами, які змогли виїхати з окупованих місць за українськими програмами, велика частина учителів та викладачів займалася організацією «референдумів» і швидко перейшла на програми окупанта, які засновані на україноненависницькому наративі. Це підводить нас до ще одного виклику, пов'язаного з цим - перенавчання дітей, які тривалий час засвоювали знання за такими програмами в окупованому середовищі. Їх світогляд або уже сформувався з викривленнями, або потребує компенсації значної частини недоотриманих знань та виховання в національно-патріотичному дусі.

В контексті сказаного особливо гострими дискусіями супроводжувалося рішення МОН відносно скасування шкільного іспиту з історії України в переліку обов'язкових підсумкових. Воно виглядає суперечливим, враховуючи виклики сьогодення і було піддане критиці з боку багатьох науковців, педагогів, громадських діячів та навіть політичних сил. В обґрунтуванні свого рішення МОН посилається на проведене серед українців опитування, де з чотирьох запропонованих формул оцінки знань, було обрано ту, яка робить обов'язковими лише математику та українську мову, а історію України залишає одним з предметів, який випускник може обрати за бажанням. Слід зазначити, що методологія опитування викликає серйозні сумніви і по суті не є описаною, а учасники опитування не тільки не сегментовані за рівнем їх дотичності до предмету опитування, але й взагалі не верифіковані. Тому наскільки отримані дані можна вважати валідними – питання відкрите. Проте, варто зауважити, що прихильники скасування історії України з переліку обов'язкових іспитів дійсно являють собою певну групу, реальні обсяги якої визначити важко, і в підтримку своєї позиції звертаються до основного аргументу про нецікавість та неінформативність шкільного курсу історії України, який, на їх думку, зводиться до заучування дат без аналізу подій з їх причинно-наслідковим зв'язком.

Підсумовуючи описане вище, можемо прийти до висновку, що військова агресія російської Федерації проти України стала серйозним викликом, подекуди мобілізаційним, проте, системної гуманітарної політики в освіті України все ще не має.